

ΘΕΜΑ ΕΚΘΕΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ: «Το Αρχαίο Θέατρο

(τραγωδία & κωμωδία) ως ένα φιλελεύθερο βήμα διατύπωσης και διάχυσης ιδεών, ως ένας χώρος ενεργού συμμετοχής των πολιτών και ως πεδίο άσκησης γόνιμης κριτικής της εξουσίας αποτέλεσε τον ακρογωνιαίο λίθο της δημοκρατίας της πόλης-κράτους του αρχαίου κόσμου και της υψηλού επιπέδου ψυχαγωγίας των πολιτών.

Το θέατρο σήμερα κατά τη γνώμη σας διαδραματίζει έναν αντίστοιχο, εν σχέσει με τη δημοκρατία και την ψυχαγωγία , ρόλο και γιατί; Να περιγράψετε το περιεχόμενο και τη μορφή ενός θεατρικού έργου που θα θέλατε να δείτε να παίζεται στο αναστηλωμένο αρχαίο θέατρο της πόλης μας-στο αρχαίο θέατρο Αχαρνών.

Μία θεατρική παράσταση αποτελεί μία από τις επιλογές μας για διασκέδαση και χαλάρωση από την πίεση της καθημερινότητας. Ενίοτε μας εκπαιδεύει ή μας προβληματίζει. Για την κλασική Αθήνα, τα πράγματα δεν είναι τόσο απλά. Το θέατρο, γι' αυτούς, αποτελεί ένα σημαντικό μέρος της ζωής τους και απέχει πολύ από το να θεωρηθεί απλά διασκέδαση.

Το θέατρο είναι δημιούργημα της δημοκρατίας και διαμορφώθηκε πλήρως κατά τον 5^ο αιώνα π.Χ. στην Αθήνα και διαγράφει παράλληλη τροχιά με το πολίτευμα. Κατά τη διαδικασία της δημιουργίας του έχει έντονο θρησκευτικό και μυστηριακό χαρακτήρα, αλλά και κατά την ανάπτυξή του έχει έντονα κοινωνικά και πολιτικά χαρακτηριστικά. Το αρχαίο ελληνικό θέατρο θεωρείται θεσμός της αρχαιοελληνικής πόλης-κράτους και οι αθηναίοι πολίτες εκτός από τη συμμετοχή τους στη νομοθετική, δικαστική και εκτελεστική εξουσία συμμετέχουν και στο θέατρο, βιώνουν τη συλλογικότητα, ασκούνται στην αντιπαράθεση των ιδεών, το διάλογο και την επικοινωνία.

Τις ημέρες των θρησκευτικών εορτών, στα Μεγάλα Διονύσια και στα Λήναια, διοργανώνονται οι δραματικοί αγώνες και οι πολίτες συμμετέχουν είτε ως υποκριτές ή μέλη του χορού, είτε ως θεατές και κυριαρχούνται από την έκσταση, τη χαρά, τον

τρόμο και πάρα πολύ εύκολα μπορεί να συνδυαστεί και με την τραγωδία, αλλά και την κωμωδία.

Η παρουσία των θεών γίνεται αισθητή και μέσα από τις υποθέσεις αρκετών έργων. Στην Ορέστεια του Αισχύλου η Αθηνά θα δώσει τη λύση, ψηφίζοντας τη συγχώρεση του Ορέστη για τη μητροκτονία που τον βάραινε.

Σύμφωνα με τον Αριστοτέλη πατέρας της τραγωδίας θεωρείται ένας μεγάλος ποιητής ο Αισχύλος, στου οποίου τα έργα θίγονται θέματα κοινωνικά, ποιητικά, κοινωνικοπολιτικά και μεταφυσικά και βασίζονται στο πλούσιο υλικό των μύθων, όσον αφορά δε στην κωμωδία, οι κωμικοί ποιητές είναι αγαπητοί στο θεατρικό κοινό, αλλά και στους αναγνώστες εδώ και δύομισι χιλιάδες χρόνια. Ιδιαίτερα, η ποίηση του Αριστοφάνη είναι πάντα επίκαιρη, διότι ο ποιητής σατιρίζει πρόσωπα και καταστάσεις, αποδοκιμάζει τη σκληρότητα της δημοκρατίας, ιδίως όταν βλάπτονται οι έντιμοι πολίτες και εναντιώνεται στους ισχυρούς πολιτικούς της εποχής του.

Το σύγχρονο θέατρο είναι ένα είδος ψυχαγωγίας, που οι περισσότεροι άνθρωποι δεν θα ξεχάσουν ποτέ, χάρη στη μοναδική του ικανότητα να εκφράζεται δημιουργικά και αποτελεσματικά και είναι κατάλληλο για όλη την οικογένεια. Το θέατρο και ο πολιτισμός είναι δύο πράγματα που πάνε χέρι-χέρι, θεωρείται δε μια αντανάκλαση της κοινωνίας στην οποία δημιουργείται και μπορεί να είναι ένα ισχυρό εργαλείο για τη διαμόρφωση και την αλλαγή της κουλτούρας. Στην καλύτερη περίπτωση, το θέατρο μπορεί να είναι μια δύναμη για το καλό, προάγοντας την κατανόηση και την ενσυναίσθηση μεταξύ ανθρώπων διαφορετικών καταβολών και προοπτικών.

Στα σημερινά θεατρικά δρώμενα, ο Θεός δεν έχει ενεργό συμμετοχή, τις περισσότερες δε φορές απουσιάζει παντελώς. Η θεματολογία του σύγχρονου δραματολογίου βασίζεται περισσότερο σε πραγματικές καταστάσεις, στην ανθρώπινη ψυχολογία ή στην φαντασία των δημιουργών και λιγότερο στο υλικό των μύθων ή της ιστορίας. Επιπλέον στην πλειονότητα των έργων η πόλη και το λαϊκό συναίσθημα δεν εκπροσωπείται. Η έκβαση του έργου δεν είναι σχεδόν ποτέ γνωστή. Αντίθετα, ο συγγραφέας προσπαθεί να διεγείρει το ενδιαφέρον του θεατή κλιμακώνοντας σταδιακά τη δράση και προκαλώντας την αγωνία για το τελικό αποτέλεσμα.

Οι σημερινές παραστάσεις βασίζονται σε έργα, όχι μόνο του σύγχρονου δραματολογίου, αλλά στο σύνολο της θεατρικής παραγωγής. Έτσι όμως, ο σημερινός θεατής είναι σε θέση να γνωρίσει και παλαιότερους δημιουργούς, από όλον τον κόσμο. Σε αυτό βοηθά και ο πεζός λόγος και η καθομιλούμενη ενιαία γλώσσα που χρησιμοποιείται στις παραστάσεις. Η αποσύνδεση του θεάτρου από την πολιτική, περιορίζει τον ρητορικό λόγο και τις δικαστικές διαμάχες, μόνο όπου αυτό απαιτείται από την υπόθεση. Και παρότι η μουσική και ο χορός δεν λείπει ούτε σήμερα από κάποια θεατρικά είδη, όπως οι επιθεωρήσεις και τα μιούζικαλ, σίγουρα δεν αφορά το μεγαλύτερο μέρος των έργων.

Οι σημαντικότερες όμως διαφορές ανάμεσα σε μια αρχαία και μια σύγχρονη παράσταση, εντοπίζονται στο θρησκευτικό και αγωνιστικό πλαίσιο, χωρίς το οποίο δεν νοείται το αρχαίο θέατρο. Οι δραματικές παραστάσεις των κλασσικών χρόνων δίνονταν αποκλειστικά και μόνο κατά τη διάρκεια αγώνων, οι οποίοι αποτελούσαν μέρος μιας γιορτής αφιερωμένης στον Διόνυσο. Αυτό μοιάζει λογικό, καθώς οι Θεοί κατέχουν μια σημαντική θέση στη σκέψη των αρχαίων Ελλήνων και οι εκδηλώσεις προς τιμήν του αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της ζωής της πόλης. Σήμερα το θέατρο είναι μια μορφή καθημερινής διασκέδασης και ο μόνος αγώνας που δίνει, είναι για να προσελκύσει όσο το δυνατόν περισσότερους θεατές και οι συντελεστές μας θεατρικής παράστασης αποβλέπουν στο κέρδος και την επαγγελματική καταξίωση. Επίσης, η σημερινή πραγματικότητα θέλει τη δραματική τέχνη να βγαίνει από τη λειτουργία, «...αλλ' ακριβώς αφού χειραφετήθηκε από τη θρησκεία...»

Από όλα τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι η πόλη θεωρεί το θέατρο μικρογραφία της Εκκλησίας του Δήμου ή της αγοράς και αναμιγνύεται ενεργά στη διοργάνωση των θεατρικών παραστάσεων, ορίζει τους συντελεστές, επιχορηγεί τους θεατές και κινεί τον μηχανισμό των θεατρικών αγώνων. Σήμερα η πολιτεία έχει αφήσει τη θεατρική παραγωγή στην ιδιωτική πρωτοβουλία, η οποία ενεργεί καθαρά προς ίδιον όφελος. Η κρατική ανάμιξη είναι πλέον από περιορισμένη έως ανύπαρκτη.

Όσον αφορά στο δικό μας θέατρο ο Δήμος Αχαρνών πρέπει να είναι υπερήφανος, διότι το Φεβρουάριο του 2007 στην οδό Σαλαμίνας (σήμερα Αρχαίου Θεάτρου), αποκαλύφθηκε από την αρχαιολόγο κ. Μαρία Πλάτωνος-Γιώτα. Το γεγονός αποτέλεσε είδηση παγκοσμίου προβολής και ενδιαφέροντος, λόγω της

μεγάλης ιστορικής, αρχαιολογικής, κοινωνικής και πολιτιστικής σημασίας του και την ύπαρξή του μαρτυρούσαν δύο σημαντικότερες επιγραφές του β' μισού του 4^{ου} αι.π.Χ.

Με την προτροπή του προέδρου του σωματείου ΔΙΑΖΩΜΑ, κ. Σταύρου Μπένου το 2010, ιδρύθηκε πολιτιστικός φορέας μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα το ΕΠΙΣΚΗΝΙΟΝ –Κίνηση Πολιτών για την Ανάδειξη του Αρχαίου Θεάτρου Αχαρνών, με πρόεδρο την κα Μαρία Μίχα, επίτιμο μέλος του Διαζώματος, που στόχο του έχει την ταχύτερη δυνατή αποκάλυψη του θεάτρου, ένα μνημείο μοναδικής σημασίας.

Ανυπομονώ να ολοκληρωθούν οι εργασίες αποκάλυψης του αρχαίου θεάτρου του Δήμου μας και να έχω την ικανοποίηση να διδαχθεί σε αυτό η τραγωδία του Αισχύλου «Επτά επί Θήβας». Το έργο αναφέρεται στη διαμάχη των δύο αδερφών Ετεοκλή και Πολυνείκη για την κατάκτηση της εξουσίας της πόλης των Θηβών. Ο βασιλιάς της Θήβας Ετεοκλής ενημερώνεται ότι πρόκειται να επιτεθούν στην πόλη του εφτά ηγέτες μεταξύ των οποίων και ο αδερφός του Πολυνείκης. Στόχος αυτής της επίθεσης ήταν η κατάκτηση της εξουσίας από τον Πολυνείκη, όμως τα αποτελέσματα της μάχης ήταν μοιραία. Η Θήβα σώθηκε, με τίμημα το θάνατο των δύο αδερφών.